

hiervan op grond van persoonlijk onderzoek heeft medegedeeld, dat uitoefening van geslachtsgemeenschap voor hem weder geoorloofd is".

Dan blijft roekeloosheid door de strafwet bedreigd, maar kan een uit andere bron besmette vrouw niet meer een man, van wien zij weet, dat hij vroeger een geslachtsziekte heeft gehad, tot slachtoffer van haar hebzucht maken (*Münch. med. Woehenschr.*).

DE INDISCHE MORPHINE-ORDONNANTIE. — Aan een bericht in het *Pharmac. Weekblad* worden hier de bepalingen ontleend van de Morphine-ordonnantie, voor zoover die op apotheekhoudende geneeskundigen van toepassing zijn. Deze behooren, op plaatsen, waar geen apotheek is gevestigd, tot de personen, die mogen invoeren :

a. ruw of bereid opium, morphine, preparaten van opium, opium- of morphinehoudende of met opium of met morphine vermengde vaste stoffen en vochten ;

b. cocaïne en a- en b-eucaïne en alle andere stoffen, welke als vervangmiddel van morphine kunnen worden aangewend ;

c. spuitjes of andere gereedschappen, bestemd voor het toedienen van onderhuidsche inentingingen met morphine en dergelijke verdoovende middelen.

Niet apotheekhoudende geneeskundigen mogen alleen de onder c genoemde gereedschappen invoeren.

Geheel uitgesloten is de invoer van de zoogenaamde „antiopium-middelen”, alle stoffen, die gezegd worden, te dienen om het opiumgebruik af te wennen.

Bij elken invoer moet de behoefte aan de in te voeren hoeveelheid worden gestaafd door een schriftelijke verklaring van den betrokken inspecteur van den Burg. Geneesk. Dienst, of den betrokken eerstaanw. off. v. gez., belast met het geneeskundig toezicht. Daarbij moet schriftelijk worden medegedeeld, dat de stoffen en gereedschappen uitsluitend voor geneeskundig gebruik bestemd zijn. Art. 4 bepaalt, dat het *bezit*, het in *eigendom* of in *voorraad* hebben, het *vervoer*, óók van de zoogenaamde anti-opiummiddelen, ook vrij staat aan niet-apotheekhoudende geneeskundigen en aan geneeskundigen, beheerders van particuliere ziekeninrichtingen, welke naar het oordeel van den inspecteur van den Burg. Geneesk. Dienst daarvoor in aanmerking komen; voorzooveel noodig, om hen in de gelegenheid te stellen, de middelen zelf toe te dienen.

Verkoop mag alleen plaats hebben door apothekers, apotheekhoudende geneeskundigen en veeartsen op plaatsen, waar geen apotheek is gevestigd aan de in art. 4 genoemden, en mede aan niet-geneeskundige beheerders van particuliere ziekeninrichtingen, wien dit door den chef van den Burgerlijken Geneesk. Dienst wordt toegestaan. Aan hen en aan veeartsen mogen echter geen anti-opiummiddelen worden verkocht. Andere personen kunnen de middelen en gereedschappen uitsluitend op recept krijgen. Herhaalde aflevering op hetzelfde recept is strafbaar. Zij, die de bedoelde stoffen en gereedschappen in voorraad hebben, moeten daarvan een register aanhouden.

Op 's Lands voorraad en „Landsdienaren van ambtswege handelende”, zijn de voorschriften niet van toepassing.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

EEN ONVERSCHUIFBAAR SNELVERBAND ZONDER DAARBIJ DEN LIJDER
TE VELDE IN DE KOUDE TE MOETEN UITKLEEDEN.

Onder dit opschrift geeft de heer C. DE MOOY, gepens. generaal-majoor tit. op bladz. 1806 enz. van dit *Tijdschrift* een aanwijzing, op welke wijze met zijn koordverband een wond moet worden verbonden zonder den lijder te moeten ontkleeden. Aan het slot van zijn artikel schrijft de heer DE MOOY o. a.: „Voor dat doel zijn „niet te gebruiken al zulke verbanden, bij welke het wondcompres, hetzij aan een „tweehoofdig windsel (UTERMÖHLEN) of aan een éénhoofdig windsel (dr. NORD) vastzit „en waarbij men natuurlijk altijd verplicht is, den lijder geheel uit te kleeden.” Het zal den heer DE MOOY zeker zijn ontgaan, dat ik op de ook aan hem bekende studie-

plaat, door mij in 1903 uitgegeven, in vak C door vier afbeeldingen heb verklaard op welke wijze men een wond kan verbinden *zonder den patiënt te ontkleeden*.

Als voorbeeld heb ik juist een verwonding aan het been genomen, omdat het wel zeer moeilijk zal zijn bij schotwonden, die tusschen hals en dij liggen, bij een soldaat in volle wapenrusting de ingangsoopening van het projectiel te bepalen. De kogel toch doorboort eerst de uniformjas, daarna — in den winter — nog een dik kleedingstuk en vervolgens het ondergoed en dan is het de vraag, of de wond juist onder deze opening ligt. Stuit de kogel af op een of ander voorwerp, dat in of onder de uniformjas wordt gedragen, dan kan het projectiel geheel van richting veranderen. Wordt de kogel van terzijde ingeschoten, dan zal de wondopening op vrij grooten afstand van de jas-opening kunnen liggen. Om niet te veel tijd te verliezen en niet te veel kleeren te verknippen, zal men moeten overgaan tot het losmaken der kleedingstukken en het verwonde lichaamsdeel geheel ontblooten.

De heer DE MOOY schrijft, dat men zoo'n wond dan gemakkelijk met een koordverband kan bedekken door dit bij het koordje aan te vatten en het onder de kleeren dóór op de wond te schuiven. Dat kleine dunne koordje geeft geen waarborg, dat de hand het verbandje op zijn plaats brengt, zonder dat de zijde, die de wond moet bedekken, over kleeren of over het lichaam schuift. Het is m. i. beter, het kleedingstuk (broekspijp of mouw) — deze manipulatie zal zich wel alleen tot been en arm bepalen — *in den naad* open te trekken of te knippen, zoodat men de wond *goed kan zien* en de ruimte heeft om een snelverband, dat *vlak boven de wond wordt geopend*, aan te leggen.

Ik zou dan bijv. bij fig. 4, aangegeven door den heer DE MOOY, liever nog één centimeter naar de handzijde verder knippen om den geheelen onderarm vrij te hebben.

De heer DE MOOY schrijft verder: „Prof. Freiherr VON EISELSBERG zegt: „Zu dem ist die Handhabung der zweiköpfige Binde für Aerzte und Laien ungewohnt und falls sich ein Bindekopf durch zufälliger auslassen aufrollen sollte, recht unbequem.“ Die *zwachtels moeten* echter bij het verbinden als aangegeven in vak C van de plaat *afrollen*, omdat die op ongeveer 10 cM. van de compres moeten worden afgescheurd, aan elkaar gebonden en dienen om de kleeren, die over de compres zijn geslagen, te bevestigen.

Dat de wonden op rug, buik, lenden enz. door iemand niet zelf verbonden zouden kunnen worden, daarvoor verwijs ik naar de afbeeldingen op de plaat. Dit zelfverbinden is slechts met mijn snelverband, na eenige oefening, mogelijk. Natuurlijk moet de patiënt daarbij ontkleed zijn. In het andere geval moet men handelen, zooals bij vak C op de plaat is aangegeven.

Had de heer DE MOOY mijn snelverband niet op deze wijze besproken, dan zou ik tegen het artikel niet zijn opgekomen, daar de praktijk wel anders heeft bewezen. Millioenen snelverbanden zijn in verschillende landen met het beste gevolg gebruikt en bij mijn demonstraties, die ik o. a. in Londen, Parijs, Brussel, Rome, Weenen, Boedapest, Belgrado, Sofia, Berlijn, heb gehouden, waren de geneeskundigen eenparig van oordeel, dat het snelverband aan alle eischen, die men daaraan met mogelijkheid kan stellen, voldoet.

Amsterdam, December 1918.

C. F. UTERMÖHLEN.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

WASHINGTON. — Het verlies aan weermacht door venerische ziekten. Door venerische ziekten zijn in het Amerikaansche leger van het begin van den oorlog tot September van dit jaar door soldaten 2,3 millioen dienstdagen verzuimd. Gemiddeld waren dag aan dag 6300 soldaten buiten staat, iets uit te voeren. Het verzuim door gonorrhoe bedroeg 1486680 dagen, of 9,53 dag per lijder; dat door